

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van
Succulenta

Jaargang 6 nummer 4, april 2021

Pelecyphora valdeziana op 31 maart 2021

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk
voorzitter 0487 – 542704
th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg
penningmeester 0485 - 880300
johannajongekrijg@gmail.com

Riet Maessen
secretaris 024 – 3440425
rietmaessen@xs4all.nl

BIBLIOTHECARIS

Lieda Dekker 0487 – 561803
liedadekker@icloud.com

REDACTIE NOVIOCACTUM

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
th.heijnsdijk@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)
gironummer NL12ABNA0805932216 tnv J. Jongekrijg en/of
T. Heijnsdijk.

Bijeenkomsten:

Bij HELICON opleidingen, Marga Klompélaan 37, 6532 SB,
Nijmegen. Aanvang 19.30 precies.

Beste medeleden,

Op het moment dat ik dit schrijf, dinsdag 6 april 2021 is het buiten ongeveer 4 graden en wisselen zon, hagel en sneeuw elkaar af. Een nauwelijks voorstelbaar verschil met de zonovergoten dinsdag van vorige week toen we bij een graadje of 24 zonder jas over de hei fietsten en een ijsje aten.

Het is nu precies een maand geleden dat we het schokkende nieuws ontvingen dat Ludwig overleden is. Een groot verlies, in de eerste plaats natuurlijk voor zijn naasten, maar ook voor iedereen in de succulentenwereld en zeker ook voor onze afdeling. In dit nummer vinden jullie een aantal herinneringen van mede-afdelingsleden aan afdelingslid Ludwig Bercht. Samen met het In Memoriam dat Riet in het vorige nummer van Noviocactum schreef geeft dit een breed beeld van de bijzondere persoon die Ludwig was.

Inmiddels vordert het vaccineren van de Nederlandse bevolking (in mijn ogen) tergend langzaam. Ik heb in ieder geval nog geen uitnodiging gehad. Het zal nog een tijdje duren voor we zover zijn dat we weer enigszins verantwoord een afdelingsbijeenkomst kunnen organiseren.

Het is natuurlijk wel mogelijk om individueel bij elkaar op bezoek te komen. Bij Loes en mij is in ieder geval iedereen welkom. Wel graag even een telefoontje vooraf.

En dan hebben we natuurlijk Noviocactum nog. Bij dezen nogmaals de oproep om een bijdrage te leveren voor een komend nummer.

Theo

Ludwig Bercht en zijn passie

Ik weet niet meer wanneer ik Ludwig voor het eerst tegenkwam. Aanvankelijk ging Nia alleen naar 'haar' club. Ik denk begin van deze eeuw. Ludwig kon zo een praatje met je aangaan. En je kon goed horen waar hij zat, want zijn luide en heldere stem reikte ver. Hij was goedgehumordig en wist met verve te vertellen over zaaien en oppotten, welke grond je moest gebruiken, maar vooral hoe die plant heette. Alles kon je hem voorleggen.

Verscheidene keren kwamen we in Eck en Wiel. Ik herinner me een prachtige avond. De damherten renden in de weide naast het huis. In de kas keek ik me de ogen uit: op lange tafels en hangende rekken zodat er meerdere verdiepingen waren van de grond tot het glazen dak, stonden dicht opeen, rij aan rij duizenden cactussen. Wat een enorme collectie planten. Dit was geen hobby meer, niet gewoon een liefhebberij, dit was een passie ten voeten uit. Ludwig en zijn cactussen, een levenswijze.

Ludwig informeerde vaak naar mijn werk in Wageningen. In zijn werkzame leven had hij samengewerkt met voedingsonderzoekers van onze universiteit. Daarover vertelde hij zijn herinneringen, gevolgd door de vraag: en hoe lang moet jij nog? Als je bij Ludwig aan een tafeltje zat wist je dat er verhalen kwamen, zoals over de reizen door Zuid-Amerika met ontberingen en met hun sobere overnachtingen of over zijn vader in en na de oorlog in Arnhem. Je hoorde zijn ondervindingen doorklinken in die verhalen. Hij vertelde over de achterstand in de kas die hij had opgelopen nadat hij er even uit was geweest. "Dat haal je niet meer in", zei hij, erop doelend dat de kas steeds het uiterste van zijn inspanningen vergt en een toevallige pauze daarin ontoelaatbaar is.

Ludwig, ik zal je missen.

Jac Niessen

Herinneringen aan Ludwig

Wat was het een schok, toen we van Monique hoorden dat Ludwig in het ziekenhuis lag met Covid19 en dat het niet goed ging met hem. Slechts een paar dagen later kwam het bericht van zijn overlijden.

Onwerkelijk, dat is nog steeds het woord dat erbij hoort. Zo'n sterke, in gezelschap zo'n aanwezige man, zomaar geveld door een klein organisme.

Ook ik weet nog goed dat hij voor het eerst op onze afdelingsbijeenkomst kwam. Een man met zoveel kennis is natuurlijk altijd fijn om in je afdeling te hebben. Ik weet nog dat ik dat dacht en dat is ook wel bewaarheid geworden. Ieder jaar wilde hij wel een avond vullen met een verslag van zijn vele reizen. De eerste keer vond ik zijn foto's eerlijk gezegd wel veel op elkaar lijken. De vele Gymno's, die nogal eens een zoekplaatje bleken te zijn. Maar allengs werden zijn lezingen doorspekt met humor en was er veel interactie. We werden ook een beetje proefkonijn voor zijn lezingen elders. Als eerste kregen wij het verslag van een nieuwe reis, soms met ongesorteerde foto's. Maar altijd heel gezellig dus.

Wat had hij veel kennis, niet alleen van Gymno's, maar ook van alle andere succulenten. Hoewel cactussen zijn voorkeur hadden, was zijn kennis zo breed, dat hij bij de quizzen van Mireille bijna altijd 1e werd. Ook heeft hij zelf een keer een quiz georganiseerd. Dan de kasbezoeken bij hem. De eerste keer is in zijn In Memoriam door Riet al genoemd, maar het is niet bij 1 keer gebeven. Iedereen verbaasde zich iedere keer weer over de hoeveelheid planten, die hij had. Ook herinner ik mij een keer dat we tot diep donker buiten zaten en de sterren, die heel goed te zien waren op de plek, waar hij woonde, bewonderden en bespraken.

De laatste keer was afgelopen zomer. Helaas konden we toen niet buiten zitten, maar zaten we in een tunnelkas, waarin hij een soort moestuin had. Ja hij was veelzijdig wat planten betreft.

Op de ELK ontmoetten wij hem ook altijd. Hij stond nooit zelf met planten, maar de laatste jaren hielp hij Hans Biesheuvel met de verkoop in zijn stand.

Ludwig had vele kanten. Een heel andere kant van hem heb ik leren kennen, toen Riet en ik met hem terugreden van de ELK. Ik

was toen net gepensioneerd en had wat persoonlijke problemen. Het gesprek wat ik toen met hem had, zal ik niet meer vergeten. Ook op de afdeling had hij altijd persoonlijke aandacht voor iedereen.

Eigenzinnig was hij ook, maar omdat hij dat van zichzelf wist, leidde dat nooit tot botsingen.

Ludwig, je laat meer dan een lege plek achter in de afdeling. Zo jammer, dat met jouw overlijden, zoveel kennis verloren is gegaan. Maar ook als persoon zullen we je heel erg missen.

Maar ons verlies staat natuurlijk niet in verhouding tot het gemis wat Monique ervaart. Ik wens haar heel veel sterkte toe.

Johanna Jongekrijg

Ludwig had ik weleens ontmoet op vergaderingen van Succulenta, maar ik leerde hem beter kennen toen ik tegelijk met hem, Aat van Uijen, Jan Jaap de Morree, Ab Pullen en Ben Zonneveld in de redactie van Succulenta zat in de periode 1994-1997. Van deze periode herinner ik mij Ludwig als eigenzinnig en aan zijn typische humor moest ik erg wennen. De samenwerking was prima, alleen hadden we in die tijd de politiek dat Succulenta niet meer dan de helft met cactusverhalen gevuld mocht zijn.

En Ludwig had het alleen maar over cactussen. In 1997 raakte ik betrokken met de opvang van door de overheid in beslag genomen planten op grond van de CITES wetgeving. Omdat ik onafhankelijk wilde opereren en dus ook planten moest beoordelen van collega-succulentenliefhebbers ben ik uit de redactie getreden en tegelijk mijn lidmaatschap van Succulenta opgezegd. Succulenta en ook Ludwig raakte uit beeld en kwamen pas in 2020 weer boven water toen ik door Johanna aangespoord weer huisgenootlid van de afdeling Nijmegen geworden was. In juli 2020 tijdens het zomerkasbezoek zagen we elkaar na 23 jaar (!) weer terug. En heel raar, Ludwig herkende mij direct, zei hallo en besteedde verder geen bijzondere aandacht aan mij. We raakten pas later op de avond met elkaar in gesprek maar het leek wel of die jaren daartussen niet geweest waren, gewoon over koetjes en kalfjes, nu ja cactussen en cactussen. Een goed half jaar later was de hernieuwde kennismaking voorgoed voorbij. Ik kan het eigenlijk nog niet goed bevatten.

Ben Groen

Bij de voorplaat: *Pelecyphora valdeziana*

Deze plant moet volgens de huidige inzichten *Turbinicarpus valdezianus* heten. Je kunt hem ook aantreffen onder de namen *Normanbokea valdeziana* en *Gymnocactus valdezianus*. Onderstaande foto toont 2 bloeiende plantjes in een 5,5 cm potje.

Pelecyphora 's kenmerken zich door de samengedrukte afgeplatte tepels met langwerpige areolen. De bedoorning is daardoor kamvormig (pectinaat). De bekendste soorten zijn *P. pseudopectinata* en vooral *P. aselliformis* (de pisbedcactus, ook wel bijtjescactus genoemd). Ook *Encephalocarpus strobiliformis* (de cactus die zo op een dennenkegel lijkt) wordt wel eens tot *Pelecyphora* gerekend.

P. valdeziana is een echte dwergcactus. De plant is tot 2,5 cm in doorsnede en ongeveer even hoog en vormt meestal geen spruiten. De plant is makkelijk te zaaien en na een paar jaar worden in de winter de eerste bloemknoppen in de schedel zichtbaar. Bij mij bloeien de eerste planten soms al eind februari. De violet-rose bloemen zijn 2 cm in doorsnede.

Op de foto hieronder zie je een deel van een verspeenbakje waarin zaailingen van *P. valdeziana* volop staan te bloeien.

Van de plantjes zelf is nauwelijks iets te zien. Boven de *valdeziana*'s staat een rijtje *Epithelantha micromeris*, daarboven *Turbinicarpus albiflorus*, *Mammillaria pectinifera* (*Solisia pectinata*) en *Lophophora williamsii*. Alle planten in het bakje zijn gezaaid in 2003. De foto dateert uit 2010.

Er is ook een witbloeiende variëteit. Zie de foto op de volgende bladzijde, vorig jaar gemaakt. Deze plantjes zijn gezaaid in 2003. De zaden had ik gekregen van Gerard Hendrickx.

Als witbedoornde echte Mexicaan verlangt *Pelecophora* een warm zonnig plekje en niet te veel water. Bij mij worden de planten vaak lelijk doordat vocht door de viltige bedoorning naar boven trekt. Het verdient dus aanbeveling om de grond af te dekken met fijn grint of iets dergelijks.

Theo

Succulenta 100 jaar geleden (januari 1921)

Propaganda.

Zooals wij uit het jaarverslag hebben kunnen zien, gaat onze Vereeniging aardig vooruit. Het ledenaantal neemt geregeld toe. Wij zijn hiermee echter niet tevreden ; wij moeten vooruit ! En hiertoe behooren alle leden mee te werken. De liefde voor Vetplanten neemt in ons land hand over hand toe en dit verblijdende verschijnsel moeten wij te baat nemen. Hoe dit kan ? 't Is heel eenvoudig. Ieder krijgt wel eens vrienden bij zich om z'n Vetplanten-collectie te bewonderen en uit ondervinding weten wij, dat verreweg de meeste kijkers ze mooi vinden. Wat is er tegen, om dan zoo'n belangstellende van eenige gemakkelijk te kweken soorten een stekje of plantje mee te geven ? Als men zelf met z'n planten gelukkig is, wil men ook anderen graag gelukkig maken. Men mag dan echter niet vergeten eenige opmerkingen omtrent kweeking en verzorging ten beste te geven, opdat de eerste proefneming, waarvan in den regel alles afhangt, niet mislukke. Aanbeveling verdient het na eenigen tijd den nieuwen liefhebber eens op te zoeken om te zien of de plantjes al groeien en zoo noodig met raad en daad te helpen. Kan men weer een stekje missen van een andere plant, dan neemt men dat mee, want de kleine collectie moet uitgebreid. 't Spreekt vanzelf dat men den nieuwen liefhebber intusschen ook van het bestaan onzer Vereeniging en van „Succulenta" op de hoogte brengt. 't Zal niet veel moeite kosten zoo iemand dan als lid te winnen.

Ziet men op de wandeling zoo hier en daar een Vetplant voor het raam, gemakkelijk kan een praatje aangeknoopt en tot het bezichtigen onzer collectie worden uitgenoodigd, waarna op gelijke wijze als boven omschreven gehandeld wordt.

Indien allen naar vermogen zóó trachten liefde te wekken voor onze Vetplanten en nieuwe leden te winnen voor onze Vereeniging, maken wij ons sterk, of in het eerste halfjaar (de geschiktste tijd voor zulke propaganda) zullen ettelijke tientallen leden geboekt kunnen worden.

Ondergeteekende ziet met belangstelling deze adressen tegemoet en zorgt desgewenscht gaarne voor toezending van proefnummers.

Verder doet het ons genoegen te kunnen mededeelen, dat een onzer leden voor het aanbrengen van nieuwe leden beschikbaar stelt een flinke plant van *Echinopsis tubiflora*, *Echinocactus denudatus* var. par. H. Jr., *Echinocereus procumbens*, Aloë variegata en tweejarige planten van *Phyllocactus* hyb. „Vesta" (witbl.), Ph. h. „Altrose" (rose) en Ph. *Cooperii* (geel)

Onder dankbare aanvaarding van dit aanbod, stellen wij ons voor, deze planten te verdeelen onder die zeven leden, welke voor 1 Juli a.s. de meeste nieuwe leden aanbrengen.

Namens het Bestuur,

G. D. DUURSMA, Secr.